

Tema del trimestre: Demència en temps de COVID-19

➤ **Estat de l'evidència**

L'actual situació d'estat d'alarma degut a la pandèmia provocada pel nou coronavirus SARS-CoV-2 que provoca la malaltia COVID-19 ha tingut conseqüències negatives en el normal funcionament dels dispositius assistencials i de suport social dirigits a les persones amb demència. Aquest col·lectiu, ja de per si vulnerable, és també un grup de risc per a la COVID-19, doncs les persones fràgils i amb un sistema immunitari debilitat representen aproximadament el 60% dels casos greus.

Les persones amb deteriorament cognitiu i demència tenen una major probabilitat de patir la malaltia, tant per col·lectiu de risc (per ser majoritàriament persones d'edat avançada) amb una major comorbiditat associada, com per la dificultat en el compliment i seguiment de les pautes i normes per evitar el contagi.

Experts nacionals i internacionals han advertit de la dificultat que representa per aquest col·lectiu de persones fer un seguiment adequat de les recomanacions, per les dificultats de comprensió de la informació com per recordar les mesures d'higiene i distanciament social indicades per evitar els contagis.

➤ **Riscos associats a la COVID-19**

Aquesta situació sense precedents ha implicat que la presa de decisions hagi hagut de ser ràpida, amb informació i coneixement parcial i canviant, i ha obligat a una major coordinació entre diferents dispositius assistencials, entre administracions i entre entitats i administracions.

El risc de vulnerabilitat en persones amb demència s'ha incrementat en els casos en què els mitjans habituals de suport i atenció s'han vist alterats. L'assistència a centres de dia, la manca de personal d'atenció domiciliària, retards en els serveis de distribució d'aliments, així com el propi aïllament social i la soledat són canvis que poden agreujar la situació de les persones amb demència que viuen al seu domicili.

Així, l'ansietat, la por i la desorientació associada a aquesta situació poden fer aparèixer o accentuar trastorns de conducta i de l'estat d'ànim. Aquests trastorns neuropsiquiàtrics es incrementen en situacions de ingressos hospitalaris i poden facilitar l'aparició de síndromes confusionals agudes.

Futurs estudis hauran de determinar els efectes negatius de la COVID-19 sobre les persones amb demència, tant pel que fa a l'esperança de vida com pel que fa a la seva qualitat de vida i la dels seus curadors.

➤ **Atenció a qui cuida**

La realitat actual de confinament també ha representat un elevat impacte pels familiars que els atenen al domicili, posant en evidència la necessitat de crear o d'ampliar les xarxes de suport. En aquest sentit entitats com *Alzheimer's Europe*, la *SEN* o la *CEAFA* han creat materials específics de suport per a l'atenció en confinament i de recursos d'atenció a les persones cuidadores.

No obstant això, moltes famílies han incrementat el contacte i la comunicació amb els seus familiars. Aquesta situació també ha facilitat, malgrat tot, un augment

del temps compartit, la millora del vincle personal i la possibilitat d'aplicar noves estratègies de cura.

➤ **Propostes i futurs passos**

Moltes de les estratègies i mesures preses han estat de caràcter genèric i hauran de ser revisades un cop el procés de desconfinament hagi finalitzat.

La Societat Xinesa de Psiquiatria Geriàtrica ha proposat 3 aspectes per l'atenció a les persones amb demència en situacions d'emergència: 1) l'establiment de protocols clars i compartits de resposta a l'emergència. 2) rapidesa en implementar confinaments estrictes per les persones més vulnerables i vehicular xarxes de voluntariat per ajudar i facilitar que l'ajuda arribi. 3) flexibilització dels horaris laborals per garantir el temps suficient per una bona atenció als familiars.

➤ Per més informació relacionada

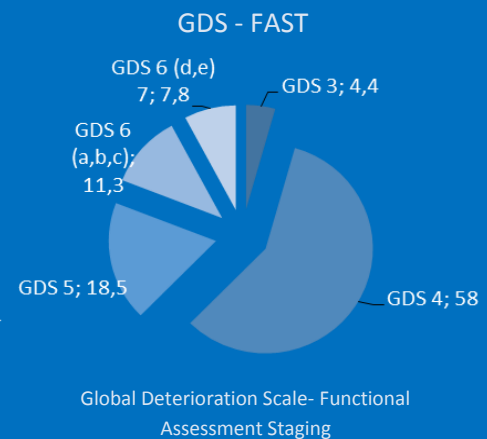
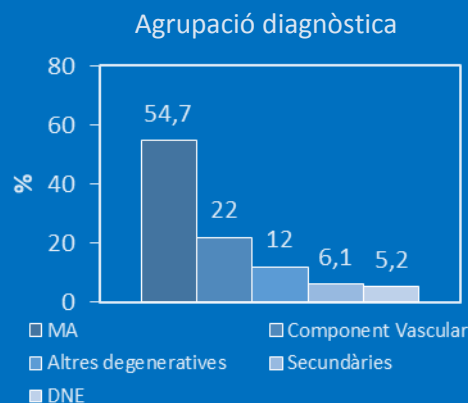
Brown EE, Kumar S, Rajji TK, Pollock BG, Mulsant BH. Anticipating and Mitigating the Impact of the COVID-19 Pandemic on Alzheimer's Disease and Related Dementias. Am J Geriatr Psychiatry. 2020 Apr 18. Article especial d'estudi de l'impacte que pot tenir la pandèmia per coronavirus en les persones amb demència. Treballen sobre 6 grans eixos que aborden aspectes relacionats tant amb les persones que tenen demència, els riscos associats, l'impacte social, l'impacte sobre les persones cuidadores i el possible trauma que pot deixar aquesta situació en un futur. També hi ha un punt específic sobre la recerca específica. En el treball tenen inclouen des del deteriorament cognitiu lleu fins a les fases avançades de la malaltia.

Butler MJ, Barrientos RM. The impact of nutrition on COVID-19 susceptibility and long-term consequences. Brain Behav Immun. 2020 Apr 18. Treball que reforça la importància de l'alimentació en el sistema immunològic i l'impacte que poden tenir canvis (empitjoraments) en la dieta degut a la situació de pandèmia. El treball fa especial referència a l'anomenada Western Diet rica en grasses saturades, sucres i carbohidrats refinats i associada amb l'obesitat i la diabetis tipus II. Les autores ressalten l'efecte sobre el sistema immunològic i l'increment de l'estrès oxidatiu d'aquest tipus de dieta.

Wang H, Li T, Barbarino P, Gauthier S, Brodaty H, Molinuevo JL, et al. Dementia care during COVID-19. Lancet. 2020 Apr 11;395(10231):1190-1191 Editorial compartit entre molts dels investigadors referents, amb gran implicació dels responsables xinesos, sobre l'atenció a les demències durant aquesta situació de confinament degut al COVID-19. Aquesta publicació remarca els principals punts d'atenció, els riscos, els efectes i les implicacions de l'atenció de les demències. Aquest editorial també explicita la necessitat d'avaluar els resultats i l'experiència extreta de la Xina i que són imprescindibles estratègies globals per fer front a l'emergència.

➤ I trimestre 2020 de ReDeGi.

- **9.271** casos registrats
- Edat: **79,6** anys
- MMSE: **18,0** punts
- Atenció primària: **79,5%**
- Temps fins al diagnòstic: **3,0** anys
- Antecedents familiars **28,9%**
- Antecedents depressió: **21,8%**

Col·laboradors del ReDeGi:

